

CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY

Ročník 2013

Číslo: 1

MERKUR

ELEKTRONICKÝ OBČASNÍK CELNÍ SPRÁVY ČR

OBSAH

Obsah.....	2
Přistoupení Chorvatské republiky k EU	3
I. Úvod.....	3
II. Základní pravidla přistoupení	4
III. Trvalá ustanovení aktu o přistoupení.....	5
Celní unie.....	5
1. Obecné poznámky.....	5
2. Prokazování statusu zboží Unie (obchod v rámci rozšířené Unie)	6
3. Prokazování preferenčního původu (obchod s třetími zeměmi včetně Turecka v rámci preferenčních dohod o zemědělství, uhlí a výrobcích z oceli)	8
4. Prokazování statusu podle ustanovení o volném oběhu průmyslových výrobků v rámci celní unie mezi EU a Tureckem	9
4.1. Prokazování statusu na základě předložení dokladů o preferenčním původu vydaných buď Tureckem, nebo Chorvatskem v kontextu jejich dřívější obchodní dohody	9
4.2. Prokazování statusu na základě předložení průvodního osvědčení A.TR, které bylo vydáno v Turecku a v Chorvatsku.....	10
5. Celní režimy	11
5.1. Ukončení nebo vyřízení celních režimů, které byly zahájeny před přistoupením	11
5.2. Specifická ustanovení pro některé celní režimy.....	12
(a) Uskladnění v celním skladu	12
(b) Aktivní zušlechťovací styk	12
(c) Dočasné použití	13
(d) Pasivní zušlechťovací styk	13
(e) Přepřeracování pod celním dohledem.....	14
(f) Svobodná pásma a svobodné sklady	14
6. Ostatní ustanovení	14
7. Výstupní souhrnné celní prohlášení a vstupní souhrnné celní prohlášení v souvislosti s tzv. „neumským koridorem“	15
IV. Závěr.....	15
Nové nařízení o vymáhání práv duševního vlastnictví je na světě!.....	16

PŘISTOUPENÍ CHORVATSKÉ REPUBLIKY K EU

Od 1. června 2013 se stala Chorvatská republika 28. členskou zemí EU. V praxi to znamená, že od uvedeného data skončí na hranicích s členskými státy EU, tj. Maďarskem a Slovinskem, celní kontroly. S ostatními sousedními státy, tj. Bosnou a Hercegovinou, Srbskem a Černou horou, budou nadále celní kontroly probíhat. Tyto státy budou

vůči Chorvatsku, resp. EU, vystupovat jako třetí země. Dále je potřeba poznamenat, že Chorvatsko se sice stane členským státem EU, ale nebude členem Eurozóny a národní měnou tak nadále zůstává chorvatská kuna (HRK). Nově vzniklá členská země EU nebude ani součástí schengenského prostoru a lidé, kteří budou vstupovat na území Chorvatska ať už ze třetích zemí nebo z jiných členských států EU budou muset projít hraniční kontrolou.

Hlavní město:	Záhřeb
Rozloha:	56 542 km ²
Počet obyvatel:	4 290 612
Měna:	Chorvatská kuna (HRK)
Směnný kurz:	3,44 CZK/HRK

I. ÚVOD

1. Účelem tohoto dokumentu je informovat hospodářské subjekty a celní správy 28 členských zemí EU o důsledcích rozšíření unie s ohledem na celní předpisy. Dále to pomůže zajistit rovné zacházení s hospodářskými subjekty v celé unii.

2. Aniž by to mělo jakýkoli dopad na zvláštní přechodná opatření, která případně jsou nebo byla přijata pro zemědělské produkty na základě článku 41 Aktu o podmínkách přistoupení Chorvatské republiky a o úpravách Smlouvy o Evropské unii, Smlouvy o fungování Evropské unie a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii¹ (dále jen Akt o přistoupení), je základní princip rozšíření, jak je zakotven v opatřeních pro kapitulu 29 acquis EU², ten, že v okamžiku přistoupení je zboží, které je ve volném oběhu v novém členském státě (Chorvatsku) nebo ve starém členském státě, bude ve volném oběhu v celé rozšířené EU na základě Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Aktu o přistoupení, který je nedílnou součástí Smlouvy o přistoupení z roku 2011. Tento princip platí rovněž pro toto zboží, pokud bylo před přistoupením umístěno do celního režimu (např. tranzit, dočasné použití), který je vyřízen po přistoupení.

¹ Úř. věst. L 112, 24.4.2012, s. 6.

² 35 kapitol přístupových jednání pokrývá jednotlivé oblasti EU acquis, tj. podrobných zákonů a pravidel přijatých na základě základních smluv EU. Acquis v kapitole 29 – Celní unie – zahrnuje Celní kodex Unie a jeho prováděcí ustanovení, kombinovanou nomenklaturu, společný celní sazebník včetně obchodních preferencí, celních kvót a pozastavení celních sazeb a dalších právních předpisů týkajících se cel mimo rozsah celního kodexu, jako jsou například právní předpisy týkající se padělaného a pirátsky získaného zboží, prekursorů drog a vývozu kulturních předmětů.

V takovém případě však musí být statut tohoto zboží jako zboží „unie“ prokázán, aby se zabránilo možnosti, že zboží, ze kterého nebylo zapláceno platné clo, bude neoprávněně těžit z přistoupení.

3. Příloha IV bod č. 5 k Aktu o přistoupení („Celní unie“) ³ umožňuje, aby určité celní režimy, které byly zahájeny před přistoupením a jsou ukončeny po něm, se nadále řídily dřívějšími chorvatskými celními předpisy. V tomto dokumentu jsou popsány tyto výjimky a nastíněna spolupráce mezi dotyčnými celními správami. Kromě toho zůstávají na přechodné období v platnosti některá povolení a potvrzení o původu vydaná podle dřívějších pravidel Chorvatska.

4. Zvláštní situace je popsána v článku 43 Aktu o přistoupení, který stanoví, že Rada na návrh Komise stanoví podmínky, za nichž lze upustit od požadavku výstupního souhrnného celního prohlášení v případě produktů uvedených v čl. 28 odst. 2 Smlouvy o fungování EU, které opouštějí nebo opětovně vstupují na území Chorvatska za účelem přepravy nebo poté, co byly přepraveny přes území Bosny a Hercegoviny u města Neum („neumský koridor“).

5. Informace o přechodných opatřeních v oblasti DPH a celních režimech jsou uvedeny v Příloze 1, resp. v Příloze 2.

II. ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PŘISTOUPENÍ

Ode dne přistoupení Chorvatska k Evropské unii (EU) platí v zásadě následující pravidlo: ode dne přistoupení (1. července 2013), jsou pro Chorvatsko závazné původní smlouvy (tj. Smlouva o Evropské unii, Smlouva o fungování Evropské unie a Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii) a rovněž právní nástroje založené na těchto smlouvách, tzv. sekundární legislativa jako např. Celní kodex, tj. Chorvatsko musí uplatňovat '*acquis*'. Článek 2 Aktu o přistoupení stanoví tento princip a zároveň cituje jedinou přípustnou výjimku: tyto smlouvy a právní nástroje na ně odkazující se použijí za podmínek Aktu o přistoupení. To znamená následující:

1. Původní smlouvy se mění Aktem o přistoupení a budou používány v jejich nové revidované verzi od okamžiku přistoupení (např. čl. 20 Aktu o přistoupení mění váhu hlasů pro rozhodování Rady kvalifikovanou většinou).
2. Běžná legislativní činnost přirozeně pokračuje tak, aby před přistoupením a po něm mohly být uzákoněny další změny práva (např. změny prováděcího předpisu k celnímu kodexu) podle procesních pravidel platných v jednotlivých případech (srov. článek 7 odst. 2 a článek 7 odst. 3 Aktu o přistoupení).
3. Akt o přistoupení stanoví některá přechodná opatření za účelem usnadnění přepravy zboží mezi starými členskými státy a Chorvatskem a rovněž obchodu mezi Chorvatskem a

³ Viz <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:112:0060:0066:EN:PDF>
(Úř. věst. L 112, 24.4.2012, s. 62)

třetími zeměmi. V oblasti celních předpisů platí téměř všechna opatření stejně i pro nový členský stát (viz přílohu IV bod č. 5 Aktu o přistoupení).

4. Vzhledem k tomu, že v době podpisu Smlouvy o přistoupení dne 9. prosince 2011 přirozeně nebylo možné předvídat a vypořádat předem všechny přechodové problémy, obsahuje Akt o přistoupení několik ochranných doložek, které umožňují po určité omezenou dobu udělení výjimek z obecných pravidel s cílem zabránit obtížím (zejména články 37 – 42 Aktu o přistoupení).
5. Po přistoupení bude Chorvatsko integrováno do celního území EU, a z toho důvodu budou na dovoz z třetích zemí na území Chorvatska uplatňována opatření na ochranu obchodu (tj. antidumpingová, antisubvenční a ochranná opatření) platná v evropské sedmadvacítce. Zároveň přestanou platit podobná opatření stanovená Chorvatskem před přistoupením.

Tento dokument se zabývá přechodnými opatřeními Aktu o přistoupení řešenými v bodě 3 výše.

Dále byla přijata přechodná opatření týkající se obchodu se zemědělskými produkty (viz Provádění nařízení Komise (EU) č. 286/2013 ze dne 22. března 2013).

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:086:0007:0011:EN:PDF>

III. TRVALÁ USTANOVENÍ AKTU O PŘISTOUPENÍ

Celní unie

1. Obecné poznámky

Příloha IV bod č. 5 Aktu o přistoupení obsahuje konkrétní celní ustanovení. Zavedení těchto opatření vycházelo z následujících úvah:

- (a) V zájmu usnadnění mezinárodního obchodu by mělo být možné dokončit některé transakce, které byly zahájeny před přistoupením a jsou dokončeny po něm, i nadále podle dřívějších pravidel Chorvatska.
- (b) Vzhledem k tomu, že takováto pravidla vytvářejí výjimky z povinnosti uplatňovat právo Unie, je nutný jejich striktní výklad.
- (c) Povolení celních režimů nemohou příslušné orgány Chorvatska změnit ze dne na den pro všechny příjemce.
- (d) Některé transakce ukončené po přistoupení odkazují na dobu před přistoupením (např. re-import zboží, které bylo dočasně vyvezeno před přistoupením v rámci pasivního zušlechťovacího styku). Zde se jeví vhodné použít v určitých případech vyměřovací základy, pokud by to zákony Chorvatska umožňovaly.

Nicméně tyto principy platí pouze do té míry, do jaké jsou uvedeny v bodě č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení výslovně ve vztahu k jednotlivým celním režimům nebo jiným předpisům celního

práva Unie. Ve všech ostatních případech je nutné Smlouvu o Evropské unii a celní předpisy, které z ní vycházejí, v Chorvatsku rovněž uplatňovat od okamžiku přistoupení. Zejména pak princip volného oběhu (čl. 29 Smlouvy o fungování Evropské unie) se použije do té míry na zboží, které bylo ve volném oběhu v Chorvatsku ke dni přistoupení, na celém celním území rozšířené Unie.

2. Prokazování statusu zboží Unie (obchod v rámci rozšířené Unie)

(a) Doklad o preferenčním původu řádně vydaný nebo vystavený přede dnem přistoupení podle dohody o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Chorvatskou republikou na straně druhé (dohoda o stabilizaci a přidružení) bude akceptován jako prokázání statusu (nikoli jako prokázání původu) v rozšířené Unii po přistoupení, pokud je toto zboží ke dni přistoupení dočasně uskladněno, ve svobodném pásmu nebo svobodném skladu, v tranzitu, v celním skladu, aktivním zušlechťovacím styku (v podmíněném systému), přepracování pod celním dohledem, dočasném použití nebo pasivním zušlechťovacím styku, nebo bylo procleno a propuštěno do režimu vývozu a je dopravováno v rámci rozšířené Unie.

To znamená, že pokud je celním orgánům po přistoupení předložen doklad o preferenčním původu týkající se výše uvedeného zboží, nepodléhá toto zboží clo ani jiným celním opatřením, pokud je propuštěno do volného oběhu v rámci rozšířené Unie (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 1(a)). Je třeba poznamenat, že důsledkem není použití preferenční celní sazby, ale skutečnost, že na základě prokázání statusu zboží Unie se neuplatňuje žádné clo.

(b) Zboží, které je ke dni přistoupení dočasně uskladněno, ve svobodném pásmu nebo svobodném skladu, v tranzitu, v celním skladu, aktivním zušlechťovacím styku (v podmíněném systému), přepracování pod celním dohledem, dočasném použití nebo pasivním zušlechťovacím styku, nebo bylo procleno a propuštěno do režimu vývozu a je dopravováno v rámci rozšířené Unie, je v rozšířené Unii považováno za zboží Unie, pokud je například na základě úhrady cla platného na dotyčném celním území předložen jeden z následujících dokladů statusu zboží Unie:

- doklad T2L nebo T2LF nebo ekvivalentní komerční dokument (čl. 315 – 317b prováděcího předpisu k celnímu kodexu),
- karnet TIR nebo ATA s uvedením značky „T2L“ nebo „T2LF“ (čl. 319 prováděcího předpisu k celnímu kodexu),
- registrační značky a náležitosti motorových vozidel evidovaných v některém členském státě (čl. 320 prováděcího předpisu k celnímu kodexu),
- číselný kód a značka majitele nákladního vagonu, který vlastní železniční společnost členského státu (čl. 321 prováděcího předpisu k celnímu kodexu),
- obal, který prokazatelně patří osobě usazené v některém členském státě (čl. 322 prováděcího předpisu k celnímu kodexu),

- ✚ cestovní zavazadlo, kde je status zboží Unie deklarován a nejsou žádné pochybnosti o správnosti tohoto prohlášení (čl. 323 prováděcího předpisu k celnímu kodexu),
- ✚ pro zboží podléhající spotřební dani, výtisk elektronického správního dokladu nebo jakýkoli jiný obchodní doklad, ve kterém je zřetelně uveden specifický správní referenční kód příslušného pohybu systému pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani (Excise Movement and Control System - EMCS) (Směrnice Rady 2008/118/ES článek 21 odst. 6 a nařízení Komise (ES) č. 684/2009),
- ✚ tiskopis formuláře T2M pro produkty rybolovu a jiné produkty dovezené z moře plavidly (čl. 325 prováděcího předpisu k celnímu kodexu),
- ✚ visačka stanovená v čl. 462a(2) a příloze 42b prováděcího předpisu k celnímu kodexu,
- ✚ tiskopis formuláře pro zboží Unie ve svobodných pásmech s kontrolou typu I a ve svobodných skladech (čl. 812 a příloha 109 prováděcího předpisu k celnímu kodexu),
- ✚ kontrolní výtisk dokladu T5 (čl. 314c (g) ve spojení s čl. 843 prováděcího předpisu k celnímu kodexu).

V tomto kontextu termín „zboží Unie“ znamená rovněž zboží

- ✚ zcela pořízené na území Chorvatska za podmínek stanovených v čl. 23 celního kodexu a neobsahující zboží dovezené z jiných zemí nebo území;
- ✚ dovezené z jiných zemí nebo území, než je Chorvatsko, a propuštěné do volného oběhu v Chorvatsku, nebo
- ✚ pořízené nebo vyrobené v Chorvatsku, a to buď ze zboží uvedeného ve druhé odrážce výše, nebo ze zboží uvedeného v první a druhé odrážce výše.

To znamená, že pokud je doklad o statusu zboží Unie týkající se výše uvedeného zboží předložen celním orgánům po přistoupení, nepodléhá toto zboží clu ani jiným celním opatřením, pokud je propuštěno do volného oběhu (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavce 1(b) a 2).

- (c) Zboží, na které se vztahuje karnet ATA vydaný přede dnem přistoupení ve stávajícím členském státě nebo v Chorvatsku, rovněž nepodléhá toto zboží clu ani jiným celním opatřením, pokud je propuštěno do volného oběhu (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 1(c)).

Žádosti o následné ověření dokladu o preferenčním původu vydaného na základě dohody o stabilizaci a přidružení budou příslušné celní orgány stávajících členských států a Chorvatska přijímat po dobu tří let od vydání nebo vystavení dotyčného dokladu o původu a mohou je samy vystavovat po dobu tří let od přijetí dokladu o původu jako podkladu pro celní prohlášení pro volný oběh (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 3).

3. Prokazování preferenčního původu (obchod s třetími zeměmi včetně Turecka v rámci preferenčních dohod o zemědělství, uhlí a výrobcích z oceli)

- (a) Doklad o preferenčním původu vydaný ve třetí zemi (tj. nikoli ve stávajícím členském státě ani v Chorvatsku) v rámci preferenčních dohod uzavřených Chorvatskem s třetími zeměmi bude přijímán v Chorvatsku za podmínky, že
- ✚ získání tohoto původu uděluje preferenční sazební zacházení na základě preferenčních sazebních opatření obsažených v dohodách, které Unie uzavřela s třetími zeměmi nebo skupinami třetích zemí, nebo právních předpisech, které ve vztahu k nim přijala (tj. že doklad o preferenčním původu vystavený ve třetí zemi může být přijat, i když se takovýto doklad o původu typově liší od dokladů akceptovaných ve stávajících 27 členských státech EU v rámci jejich dohody nebo ujednání s touto třetí zemí);
 - ✚ doklad o původu a přepravní doklady byly vydány nebo vystaveny nejpozději přede dnem přistoupení a
 - ✚ doklad o původu je předložen celním orgánům ve lhůtě do 1. listopadu 2013.

Pokud bylo zboží navrženo v celním prohlášení k propuštění do volného oběhu v Chorvatsku před 1. červencem 2013, lze v Chorvatsku rovněž přijmout doklad o původu vydaný nebo vystavený zpětně podle preferenčních dohod platných v Chorvatsku ke dni propuštění do volného oběhu za podmínky, že je předložen celním orgánům ve lhůtě do 1. listopadu 2013 (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 4).

- (b) Chorvatsko si může zachovat povolení, jimiž bylo přiznáno postavení „schváleného vývozce“ v rámci dohod uzavřených se třetími zeměmi povolení, jimiž bylo přiznáno postavení „schváleného vývozce“ v rámci dohod uzavřených se třetími zeměmi (tj. nikoli v rámci rozšířené Unie) za podmínky, že
- ✚ takové ustanovení je též obsaženo v dohodách, které sedmadvacítka stávajících členských států uzavřela s třetími zeměmi nebo skupinami třetích zemí, nebo
 - ✚ právních předpisech, které ve vztahu k nim přijala přede dnem přistoupení (což znamená, že příslušné dohody Unie s těmito zeměmi rovněž umožňují toto zjednodušení) a
 - ✚ schválení vývozci uplatňují pravidla původu stanovená v těchto dohodách nebo právních předpisech od data přistoupení.

Nicméně výše uvedená povolení pro „schválené vývozce“ musí být do 1. července 2014 nahrazena novými povoleními vydanými podle podmínek právních předpisů Unie, protože „stará“ povolení již nebudou od 1. července 2014 platná (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 5).

- (c) Žádosti o následné ověření tohoto dokladu o původu uvedeného v odstavci 4 bodu č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení budou příslušné celní orgány stávajících členských států a Chorvatska přijímat po dobu tří let od vydání nebo vystavení dotyčného dokladu o původu a mohou je samy vystavovat po dobu tří let od přijetí dokladu o původu jako

podkladu pro celní prohlášení pro volný oběh (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 6).

(d) Aniž je dotčeno uplatňování opatření vyplývajících ze společné obchodní politiky, bude doklad o původu vydaný nebo vystavený zpětně ve třetích zemích v rámci preferenčních dohod, které Unie uzavřela s těmito třetími zeměmi, nebo právních předpisů, které ve vztahu k nim přijala, přijímán v Chorvatsku za účelem propuštění do volného oběhu zboží, jež je v den přistoupení buď přepravováno, nebo dočasně uskladněno, nebo je v celním skladu či ve svobodném pásmu v některé z těchto třetích zemí nebo v Chorvatsku, za podmínky, že Chorvatsko nemá v době vydání přepravních dokladů s touto třetí zemí žádnou platnou dohodu o volném obchodu vztahující se na dotyčné produkty, a za podmínky, že:

- ✚ získání tohoto původu uděluje preferenční sazební zacházení na základě preferenčních sazebních opatření obsažených v dohodách, které Unie uzavřela s třetími zeměmi nebo skupinami třetích zemí, nebo právních předpisech, které ve vztahu k nim přijala, jak je uvedeno v čl. 20 odst. 3 písm. d) a e) nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, a
- ✚ přepravní doklady byly vydány nejpozději přede dnem přistoupení a
- ✚ zpětně vydaný nebo vystavený doklad o původu je předložen celním orgánům ve lhůtě do 1. listopadu 2013.

(bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 7)

(e) Pro účely ověření dokladů uvedených v bodě (d) se použijí ustanovení o definici pojmu „původní výrobky“ a metodách správní spolupráce v příslušných dohodách nebo právních předpisech.

(bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 8)

4. Prokazování statusu podle ustanovení o volném oběhu průmyslových výrobků v rámci celní unie mezi EU a Tureckem

4.1. Prokazování statusu na základě předložení dokladů o preferenčním původu vydaných buď Tureckem, nebo Chorvatskem v kontextu jejich dřívější obchodní dohody

(a) Doklady o původu řádně vydané buď Tureckem, nebo Chorvatskem, nebo vystavené v rámci vzájemně uplatňovaných preferenčních obchodních dohod, jež stanoví zákaz navracení cla nebo dočasné osvobození od cla u dotyčného zboží, budou v těchto zemích přijímány jako doklad o statusu podle ustanovení o volném oběhu průmyslových výrobků obsažených v rozhodnutí Rady přidružení ES-Turecko č. 1/95 za podmínky, že:

- ✚ doklad o původu a přepravní doklady byly vydány nebo vystaveny nejpozději přede dnem přistoupení a
- ✚ doklad o původu je předložen celním orgánům ve lhůtě čtyř měsíců ode dne přistoupení.

Pokud bylo v rámci preferenčních obchodních dohod uvedených v prvním pododstavci zboží navrženo v celním prohlášení k propuštění do volného oběhu přede dnem přistoupení buď v Turecku, nebo v Chorvatsku, lze rovněž přijmout doklad o původu zpětně vydaný nebo vystavený na základě těchto dohod za podmínky, že je předložen celním orgánům ve lhůtě čtyř měsíců ode dne přistoupení.

(bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 9)

- (b) Pro účely ověření dokladu uvedeného v bodě (a) se použijí ustanovení o definici pojmu „původní výrobky“ a metodách správní spolupráce v příslušných preferenčních dohodách. Žádosti o následné ověření tohoto dokladu budou příslušné celní orgány stávajících členských států a Chorvatska přijímat po dobu tří let od vydání nebo vystavení dotyčného dokladu o původu a mohou je samy vystavovat po dobu tří let od přijetí dokladu o původu jako podkladu pro celní prohlášení pro volný oběh.

(bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 10)

4.2. Prokazování statusu na základě předložení průvodního osvědčení A.TR, které bylo vydáno v Turecku a v Chorvatsku

- (a) Aniž je dotčeno uplatňování opatření vyplývajících ze společné obchodní politiky, bude Chorvatsko přijímat průvodní osvědčení A.TR vydané podle ustanovení o volném oběhu průmyslových výrobků obsažených v rozhodnutí č. 1/95 ze dne 22. prosince 1995 pro propuštění do volného oběhu zboží, jež je v den přistoupení po ukončení vývozních formalit přepravováno uvnitř Unie nebo v Turecku nebo je dočasně uskladněno či se nachází v některém celním režimu uvedeném v čl. 4 bodě 16 písm. b) až h) nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 v Turecku nebo v Chorvatsku, za podmínky, že:

- ✚ u dotyčného zboží není předložen žádný doklad o původu uvedený v bodě 4.1 (a);
- ✚ zboží splňuje podmínky pro provádění ustanovení o volném oběhu průmyslových výrobků;
- ✚ přepravní doklady byly vydány nejpozději přede dnem přistoupení a
- ✚ průvodní osvědčení A.TR je předloženo celním orgánům ve lhůtě čtyř měsíců ode dne přistoupení.

(bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 11)

- (b) Pro účely ověření průvodních osvědčení A.TR uvedených v bodě (a) výše se použijí ustanovení o vydávání průvodních osvědčení A.TR a metodách správní spolupráce obsažená v rozhodnutí Výboru pro celní spolupráci ES-Turecko č. 1/2006 ze dne 26. července 2006.

(bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 12)

5. Celní režimy

5.1. Ukončení nebo vyřízení celních režimů, které byly zahájeny před přistoupením

Dočasné uskladnění, režimy tranzitu, uskladňování v celním skladu, aktivního zušlechťovacího styku, přepracování pod celním dohledem, dočasného použití nebo pasivního zušlechťovacího styku a vývozu zahájené a neukončené před přistoupením budou ukončeny nebo vyřízeny podle podmínek právních předpisů Unie bez ohledu na to, zda byly tyto režimy vytvořeny s ohledem na třetí zemi nebo mezi stávajícími členskými státy EU a Chorvatskem. Proto pokud Chorvatsko vytvoří například vnější tranzitní režim se stávajícím členským státem dne 30. června 2013, je nutné tento režim v každém případě ukončit. Totéž platí pro odbavení opačným směrem. Pokud ukončení nebo vyřízení režimu vede ke vzniku celního dluhu, musí částka dovozního cla k úhradě odpovídat částce platné podle společného celního sazebníku v době vzniku celního dluhu a uhrazená částka se pokládá za vlastní zdroje Unie (bod č. 4 přílohy V k Aktu o přistoupení, odstavec 13).

Aby se zabránilo tomu, že zboží, které je ke dni přistoupení pod jedním z výše uvedených režimů, bude podléhat clu ani jiným celním opatřením, když je propuštěno do volného oběhu, může subjekt celním orgánům předložit doklad o preferenčním původu (v případě, že se jedná o ekvivalent statusu) tohoto zboží. Pokud je například preferenční zboží pocházející z Chorvatska nakoupeno do Slovinska před přistoupením v rámci dočasného použití a je propuštěno do volného oběhu po datu přistoupení, nepodléhá clu, pokud je předloženo průvodní osvědčení EUR. 1 podle dohody o stabilizaci a přidružení jako prokázání statusu, tj. nikoli jako prokázání původu (viz výše III. bod 2 písm. (a)). Pokud deklarant předloží celním orgánům doklad T2L místo osvědčení EUR. 1, příslušné zboží rovněž nepodléhá clu (viz výše III. bod 2 písm. (b)).

Je důležité zdůraznit, že status zboží Unie v důsledku přistoupení nebo preferenčního původu (v případě obchodu se třetími zeměmi) musí být prokázán formálně (viz výše III. body 2 a 3). Pokud subjekt není schopen předložit formální doklad, považuje se zboží za „zboží nepocházející z Unie“, resp. „zboží nemající preferenční původ“ a podléhá clu a jiným celním opatřením v souladu s právem Unie (včetně zvláštních pravidel Aktu o přistoupení).

Aby se zabránilo tomu, že na zboží, které je ve volném oběhu v sedmadvacítce stávajících členských státech EU, bude uvaleno dovozní clo v Chorvatsku, mělo se zvážit, zda lze toto zboží deklarovat jako vrácené zboží (viz případ 15 níže). Pokud lze zboží osvobodit od dovozního cla v souladu s ustanoveními o vráceném zboží, mohlo by se jednat o alternativu osvobození od dovozního cla na základě Aktu o přistoupení

5.2. Specifická ustanovení pro některé celní režimy

(a) Uskladnění v celním skladu

Pro vyřízení celního režimu uskladňování v celním skladu v novém členském státě platí po přistoupení následující zvláštní ustanovení: Pokud se částka celního dluhu určuje na základě povahy dováženého zboží a pokud celní prohlášení s návrhem na jeho propuštění do daného režimu bylo přijato přede dnem přistoupení, vyplývá sazební zařazení, množství, celní hodnota a původ dováženého zboží v době propuštění do daného režimu (viz čl. 112 (3) celního kodexu (celní sklad typu D)) z právních předpisů použitelných v Chorvatsku ke dni přijetí prohlášení celními orgány. Nicméně částka dovozního cla k úhradě musí odpovídat částce platné podle společného celního sazebníku v době vzniku celního dluhu a uhrazená částka se pokládá za vlastní zdroje Unie (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavce 13 a 14).

(b) Aktivní zušlechťovací styk

Povolení pro režim aktivního zušlechťovacího styku vydaná v Chorvatsku před přistoupením mohou zůstat v platnosti až do konce své platnosti nebo po dobu jednoho roku ode dne přistoupení, podle toho, co uplyne dříve (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 18). Nicméně ke dni přistoupení se musí držitel povolení řídit právními předpisy Unie, pokud se nepoužijí níže popsané výjimky.

V důsledku článku 2 Aktu o přistoupení již nejsou třeba povolení pro obchod mezi stávajícími členskými státy a Chorvatskem. Nicméně celní režimy zahájené a nevyřízené před datem přistoupení musí být po přistoupení ukončeny.

Podle článků 28 a 29 Smlouvy o fungování Evropské unie nemůže vzniknout celní dluh ze zboží, které získalo status zboží Unie v důsledku přistoupení. To se týká jak zboží pocházejícího ze stávajících členských států a z Chorvatska, tak zboží dováženého ze třetích zemí, které bylo propuštěno do volného oběhu ve stávajících členských státech nebo v Chorvatsku před přistoupením (viz také čl. 4 No 7 celního kodexu).

Pro vyřízení celního režimu aktivního zušlechťovacího styku v novém členském státě platí po přistoupení následující zvláštní ustanovení (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 15):

- ✿ pokud se částka celního dluhu určuje na základě povahy dováženého zboží a pokud celní prohlášení s návrhem na jeho propuštění do daného režimu bylo přijato přede dnem přistoupení, vyplývá sazební zařazení, množství, celní hodnota a původ dováženého zboží v době propuštění do daného režimu (viz čl. 121 celního kodexu) z právních předpisů platných v Chorvatsku před dnem přijetí prohlášení celními orgány. Tato cla jsou však vlastními zdroji Unie.

- ✚ V souladu s čl. 519 prováděcího předpisu k celnímu kodexu musí být placen vyrovnávací úrok od data přistoupení, aby se vykompenzovala výhoda vzniklá z odložení data úhrady cla.
- ✚ Pokud je prohlášení pro režim aktivního zušlechťovacího styku přijato v systému navrácení, uskutečňuje vrácení podle podmínek stanovených právními předpisy Unie Chorvatsko na vlastní náklady, jestliže celní dluh, u něhož je vrácení požadováno, vznikl přede dnem přistoupení. Vracené clo je samozřejmě ve výši placené před přistoupením.

(c) Dočasné použití

Pro vyřízení celního režimu dočasného použití v Chorvatsku platí po přistoupení následující zvláštní ustanovení (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 16):

Pokud se částka celního dluhu určuje na základě povahy dováženého zboží a pokud celní prohlášení s návrhem na jeho propuštění do daného režimu bylo přijato přede dnem přistoupení, vyplývá sazební zařazení (včetně celní sazby), množství, celní hodnota a původ dováženého zboží v době propuštění do daného režimu (viz čl. 144(1), první věta celního kodexu), z právních předpisů použitelných v Chorvatsku ke dni přijetí prohlášení celními orgány. Tato cla jsou však vlastními zdroji Unie.

V souladu s čl. 519 prováděcího předpisu k celnímu kodexu musí být placen vyrovnávací úrok od data přistoupení, aby se vykompenzovala výhoda vzniklá z odložení data úhrady cla.

(d) Pasivní zušlechťovací styk

Povolení pro režim pasivního zušlechťovacího styku vydaná v Chorvatsku před přistoupením mohou zůstat v platnosti až do konce své platnosti nebo po dobu jednoho roku ode dne přistoupení, podle toho, co uplyne dříve (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 18). Nicméně ke dni přistoupení se musí držitel povolení řídit právními předpisy Unie.

V případech, kdy byl zahájen určitý celní režim před datem přistoupení a je vyřízen po přistoupení, použijí se ustanovení Unie (včetně společného celního sazebníku) rovněž v Chorvatsku. Výpočet úlevy z dovozního cla na základě nákladů zušlechtění (čl. 153 druhý pododstavec 2 celního kodexu ve spojení s článkem 591 prováděcího předpisu k celnímu kodexu) zboží, které nemá původ v Unii 27 stávajících členů, v Chorvatsku nebo v Turecku a které bylo propuštěno do volného oběhu před přistoupením při nulové celní sazbě, s jediným cílem získat výhodu v podobě částečné úlevy podle článku 591 prováděcího předpisu k celnímu kodexu není povolen s výjimkou dovozu zboží neobchodní povahy (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupení, odstavec 17).

(e) Přepřacování pod celním dohledem

Povolání pro režim přepřacování pod celním dohledem vydaná v Chorvatsku před přistoupáním mohou zůstat v platnosti až do konce své platnosti nebo po dobu jednoho roku ode dne přistoupání, podle toho, co uplyne dříve (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupání, odstavec 18). Nicméně ke dni přistoupání se musí držitel povolení řídit právními předpisy Unie.

V případech, kdy byl zahájen určitý celní režim před datem přistoupání a je vyřízen po přistoupání, použijí se ustanovení Unie bez výjimky rovněž v Chorvatsku (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupání, odstavec 13).

(f) Svobodná pásma a svobodné sklady

Ohledně svobodných pásem a svobodných skladů neexistují žádná přechodná opatření. To znamená, že ustanovení celního kodexu a jeho prováděcích ustanovení musí být v Chorvatsku dodržována ke dni přistoupání a že veškerá povolení a zákonná ustanovení, která neplatí za podmínek Unie, by byla k tomuto datu neplatná. Na druhou stranu svobodná pásma a svobodné sklady ustanovené v souladu s podmínkami totožnými s podmínkami platnými v Unii k 1. červenci 2013, mohou být nadále provozovány.

6. Ostatní ustanovení

(a) Platnost povolení

Povolání, která Chorvatsko udělilo přede dnem přistoupání za účelem použití celních režimů aktivního zušlechťovacího styku, přepřacování pod celním dohledem a pasivního zušlechťovacího styku nebo postavení oprávněného hospodářského subjektu (viz článek 5a (2) celního kodexu) platí do konce své platnosti nebo po dobu jednoho roku ode dne přistoupání, podle toho, co uplyne dříve (bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupání, odstavec 18).

(b) Postupy upravující zaúčtování celního dluhu, vybrání po propuštění zboží a vrácení a prominutí cla

(bod č. 5 přílohy IV k Aktu o přistoupání, odstavce 19 a 20)

Ode dne přistoupání je nutné zaúčtování (včetně výběru po propuštění zboží), vrácení a prominutí dovozních cel provádět v souladu s celním kodexem (čl. 201 - 242 celního kodexu).

Nicméně v případech, kdy celní dluh vznikl před datem přistoupání, je nutné výběr, vrácení a prominutí cla provádět v souladu s předpisy, které platily v Chorvatsku před přistoupáním.

Vzhledem k tomu, že se jedná o nápravu chyby, která vznikla před přistoupáním, je částka, která má být vybrána, vrácena nebo prominuta stanovena podle chorvatského práva za podmínek platných před přistoupáním. To dále znamená, že platí všechna ostatní platná ustanovení

chorvatského práva týkající se výběru, vracení nebo prominutí cla (např. lhůta pro výběr) platná před přistoupením.

(c) Závazné informace o sazebním zařazení zboží nebo původu

Akt o přistoupení neobsahuje žádná přechodná opatření ohledně závazných informací o sazebním zařazení zboží nebo původu.

To znamená, že:

- ✚ pro Chorvatsko tyto informace poskytnuté na základě chorvatského práva před přistoupením přestávají mít právně závazný charakter ode dne přistoupení. Počínaje dnem, kdy Chorvatsko bude moci vydávat závazné informace na základě článku 12 celního kodexu, který je platný v rámci rozšířené Unie;
- ✚ pro stávajících 27 členských států EU se jejich závazné informace stávají platnými v Chorvatsku ode dne přistoupení. Nicméně v případech, kdy se při výrobě zboží, pro něž byly vydány závazné informace, používají součástky nebo pracovní síla z Chorvatska, je vhodné změnit příslušné informace o původu ke dni přistoupení.

7. Výstupní souhrnné celní prohlášení a vstupní souhrnné celní prohlášení v souvislosti s tzv. „neumským koridorem“

Článek 43 Aktu o přistoupení stanoví, že:

Rada na návrh Komise stanoví kvalifikovanou většinou podmínky, za nichž lze:

- (a) upustit od požadavku výstupního souhrnného celního prohlášení v případě produktů uvedených v čl. 28 odst. 2 Smlouvy o fungování EU, které opouštějí území Chorvatska za účelem přepravy přes území Bosny a Hercegoviny u města Neum („neumský koridor“);
- (b) upustit od požadavku vstupního souhrnného celního prohlášení v případě produktů, na které se vztahuje písmeno a) a které opětovně vstupují na území Chorvatska poté, co byly přepraveny přes území Bosny a Hercegovina u města Neum.

IV. ZÁVĚR

S ohledem na složitost přistoupení, je důležité, aby se hospodářské subjekty a celní orgány bezodkladně seznámily s příslušnými podklady. Tento dokument má za cíl přispět k zajištění potřebných informací. Jeho charakter je čistě informativní. Uplatňování celních právních předpisů je odpovědností národních orgánů pod kontrolou národních soudů a jako posledního stupně Evropského soudního dvora. Informace mohou být v případě potřeby doplněny, např. pokud budou přijata preventivní opatření na zabránění narušování trhu.

Obecně se doporučuje, aby subjekty pečlivě zvážily, zda zboží, které bylo ve volném oběhu ve stávajících sedmadvaceti členských státech EU nebo v Chorvatsku před datem přistoupení musí být 1. července 2013 v režimu s podmíněným osvobozením od cla.

NOVÉ NAŘÍZENÍ O VYMÁHÁNÍ PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ JE NA SVĚTĚ!

A hodilo by se k tomu dodat: konečně! Ano, neboť procházelo unijním legislativním procesem více než dva roky a pro provedení revize stávající celní legislativy v oblasti vymáhání práv duševního vlastnictví (jedná se o nařízení Rady č. 1383/2003 a prováděcí nařízení Komise č. 1891/2004) byla pod patronací Evropské komise vytvořena pracovní skupina složená z odborníků z jednotlivých členských států EU již několik let předtím, než byl návrh nového nařízení v roce 2011 předložen Radě. Nové nařízení vyšlo ve Věstníku EU L 181 ze dne 29. 06. 2013 jako nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003. Účinné bude až na určité výjimky od 1. 1. 2014.

A jaké jsou změny, které nová unijní právní úprava kompetencí celních orgánů při vymáhání práv duševního vlastnictví přináší? Lze říci, že oproti současnosti doznala významných změn v téměř všech aspektech tohoto procesu.

Nově jsou předmětem vymáhání celními orgány práva duševního vlastnictví, která nejsou v nařízení č. 1383/2003 vůbec obsažena. Jedná se o patent podle unijních předpisů, užitný vzor, pokud je vnitrostátními nebo unijními právními předpisy chráněn jako právo duševního vlastnictví, topografie polovodičového výrobku stanovená vnitrostátními nebo unijními právními předpisy, vyčerpávající přehled zeměpisných označení a označení původu, a obchodní název, pokud je vnitrostátními nebo unijními předpisy chráněn jako výlučné právo duševního vlastnictví (v ČR však tomu tak není). Za pokrok lze považovat zejména zahrnutí patentů podle unijních předpisů do působnosti nového nařízení, a to s ohledem na připravované významné změny v této oblasti – patent s jednotným účinkem, kdy bude mít držitel takového patentu možnost požívat ochrany tímto patentem ve všech členských státech EU, s výjimkou Španělska a Itálie.

Nařízení č. 1383/2003 upravuje výjimku ze své působnosti pro zboží v osobních zavazadlech cestujících, pokud je určeno pro jejich vlastní osobní potřebu a nic nenasvědčuje tomu, že se jedná o obchodní přepravu. Nové nařízení zachovává tuto výjimku a zavádí další pro zboží propuštěné do volného oběhu s částečným nebo úplným osvobozením od dovozního cla v důsledku jeho konečného použití (s odkazem na čl. 82 celního kodexu), protože takové zboží zůstává pod celním dohledem, i když bylo propuštěno do volného oběhu. V novém nařízení též zůstala zachována výjimka pro tzv. paralelní dovozy (paralelním dovozem se rozumí dovoz originálního zboží, tedy zboží, které bylo vyrobeno se souhlasem držitele práva duševního vlastnictví, ale které je do EU, potažmo ČR dováženo bez jeho souhlasu, např. zboží určené výhradně na trh třetích zemí) a tzv. nadprodukcí (nadprodukcí je míněno zboží, které je sice vyrobeno se souhlasem držitele práva duševního vlastnictví, tj. jedná se o zboží originální, avšak v rozporu s ujednáním s držitelem práva je překročeno množství jím odsouhlasené), ač původní návrh Komise, který byl Komisí předložen Radě v roce 2011, obsahoval též vymezení působnosti celních orgánů ve vztahu k těmto dovozům.

Nové nařízení celním orgánům zachovává možnost provádět kontroly pro účely vymáhání práv duševního vlastnictví ve všech situacích, kdy je zboží pod jejich dohledem. Procesní povaha daného právního předpisu je důrazněji odlišena od hmotněprávních předpisů o duševním vlastnictví, a rovněž zde také nejsou stanovena žádná kritéria pro určení existence porušení práv duševního vlastnictví.

V části pojednávající o žádostech o přijetí opatření celních orgánů došlo v rámci nové právní úpravy k precizaci celé řady ustanovení a pojmosloví. K podávání žádostí o přijetí opatření budou sice sloužit opět formuláře, které budou vydány prováděcím aktem Komise, nicméně veškerá výměna, resp. sdílení informací týkajících se práv duševního vlastnictví, které jsou předmětem schválených unijních žádostí o přijetí opatření, bude probíhat přes systém COPIS (zkratka z anglického antiCOunterfeiting and antiPiracy Information System = protipadělatelský a protipirátský informační systém). Jde o unijní informační databázi centrálně spravovanou Komisí, jejímž cílem má být úplné nahrazení dosavadního neefektivního rozesílání informací týkajících se žádostí o přijetí opatření do zahraničí v papírové podobě. Česká celní správa se může pyšnit tím, že s návrhem na vytvoření předmětného systému přišla jako první již na jaře 2008. Oproti původnímu záměru - zaměření pouze na oblast přijatých opatření, byla Komisí do projektu systému COPIS zahrnuta též oblast evidence záchyťů zboží podezřelého z porušení práv duševního vlastnictví, neboť tato data jsou předmětem pravidelných čtvrtletních hlášení zasílaných Komisi v souladu s prováděcím nařízením Komise č. 1891/2004. Systém COPIS by měl být zprovozněn do konce letošního roku s tím, že plné funkcionality by mělo být dosaženo okamžikem nabytí účinnosti nového nařízení, neboť pak bude jeho používání již povinné. Připojení k systému COPIS lze realizovat dvojím způsobem – jednak prostřednictvím tzv. Light Clienta systému COPIS (přímý vstup), čehož využijí členské státy, které nemají své vlastní systémy pro evidenci schválených žádostí o přijetí opatření (většina členských zemí EU). ČR a dalších 7 členských států se však bude k databázi COPIS připojovat přes webové rozhraní, které propojí COPIS s interním systémem Celní správy ČR pro oblast vymáhání práv duševního vlastnictví (aplikace Duševní vlastnictví), a tím pak bude navázána obousměrná automatizovaná výměna dat mezi aplikací Duševní vlastnictví a systémem COPIS.

Na rozdíl od nařízení Rady č. 1383/2003 a prováděcího nařízení Komise č. 1891/2004, které se schvalování žádostí o přijetí opatření nevěnují vůbec, je v novém nařízení detailně propracován proces vyřizování a schvalování žádostí o opatření, neboť praxe ukázala potřebu větší harmonizace tohoto procesu s cílem přispět tak v co největší míře k jeho transparentnosti nejen pro potřeby žadatelů o přijetí opatření, ale i celních orgánů členských zemí EU samotných. Nové nařízení by mělo rovněž vyřešit problém stávající právní úpravy ve vztahu k schvalování žádosti, která byla podána poté, co bylo celními orgány zadrženo zboží ex officio, a žádosti podané předtím, než bylo jakékoliv zboží celními orgány zadrženo. Stávající legislativa totiž mezi oběma druhy žádostí nerozlišuje a nijak se nezabývá specifickými podmínkami, které by měla příslušná žádost splňovat, což činí problém, pokud jde o údaje, které je povinen žadatel v každé žádosti o přijetí opatření uvést. Nová unijní legislativa tento nedostatek napravuje tak, že pokud žádost o

přijetí opatření podaná v případě zadržení ex officio neobsahuje všechny předepsané údaje, schválí se pouze pro účely zadržení uvedeného zboží, pokud nebudou příslušné informace doplněny do 10 pracovních dní po oznámení o zadržení zboží. Prodlužuje se rovněž lhůta pro podání žádosti o opatření v případě záchyty ex officio – bude nově činit 4 pracovní dny od obdržení oznámení o zadržení zboží.

V nové unijní právní úpravě došlo celkově k zpřísnění některých nápravných opatření. Na rozdíl od současné legislativy stanovuje nové nařízení postihy za nedodržení povinností a závazků také ze strany držitelů rozhodnutí, pokud např. neplní určené oznamovací povinnosti či povinnosti, které se týkají vracení vzorků atp.

Tzv. zjednodušený postup umožňující zničení podezřelého zboží, aniž by bylo třeba zkoumat, zda bylo příslušné právo duševního vlastnictví porušeno, včetně možnosti konkludentního projevu nesouhlasu vlastníka zboží se zničením, byl upraven na standardní postup bez nutnosti národní implementace.

Pro malé zásilky, u kterých existuje podezření, že se jedná o padělky nebo nedovolené napodobeniny, a na které se vztahuje schválená žádost o přijetí opatření a další podmínky, je nově navržen zvláštní postup, jenž umožňuje zničení zboží bez účasti držitele práva. Tento postup je možno aplikovat za kumulativního splnění následujících podmínek:

- ✚ musí existovat schválená žádost o přijetí opatření,
- ✚ musí jít o podezření pouze z padělání či pirátství,
- ✚ na právo, jež má být porušeno, musí existovat schválená žádost o opatření,
- ✚ držitel práva musí souhlasit s aplikací tohoto postupu - tj. v žádosti o přijetí opatření požádal o využití tohoto postupu,
- ✚ zboží je přepravováno v zásilce, která musí naplňovat definici malých zásilek,
- ✚ nesmí se jednat o zboží podléhající rychlé zkáze.

Malé zásilky jsou v novém nařízení definovány následovně. Malá zásilka představuje poštovní nebo expresní zásilku, která

- a) obsahuje 3 a méně jednotek zboží, nebo
- b) má hrubou hmotnost nižší než 2 kilogramy.

Pro určení jednotek bude platit kombinovaná nomenklatura, pokud půjde o nebalené zboží nebo o balíček takového zboží určený pro maloobchodní prodej konečnému spotřebiteli. Ve významu této definice je samostatné zboží spadající do stejného kódu kombinované nomenklatury považováno za rozdílné jednotky a zboží uváděné jako sada klasifikované v jednom kódu kombinované nomenklatury je považováno za jednu jednotku.

Pokud jde o běh lhůt v návaznosti na určité úkony, které jsou specifikovány v nařízení č. 1383/2003, praxe ukázala řadu aplikačních problémů. Jde např. o případy, kdy deklarant,

držitel zboží či jeho vlastník uplatní námitky proti zničení zboží tzv. zjednodušeným postupem poslední den stanovené lhůty, a držitel práva o tom bude uvědomen celními orgány až následující den. V nařízení č. 1383/2003 není totiž v tomto směru celním orgánům stanovena povinnost informovat držitele práva ani žádný časový okamžik, např. do konce běhu dané lhůty, a držitel práva pak již nemůže v dané lhůtě oznámit zahájení řízení o určení, zda bylo právo duševního vlastnictví porušeno. Nová unijní právní úprava se snaží daný problém vyřešit tak, že pokud ve stanovených lhůtách deklarant nebo držitel zboží písemně nepotvrdí svůj souhlas se zničením zboží ani se nemá za to, že deklarant nebo držitel zboží svůj souhlas se zničením zboží potvrdil, oznámí celní orgány tuto skutečnost držiteli práva neprodleně. V této souvislosti vyvstal problém s okamžikem, od kterého počínají předmětné lhůty běžet. V současnosti je to v případě ČR okamžik doručení v případě písemného dokumentu v souladu s národním procesním předpisem, což je správní řád; v nařízení č. 1383/2003 jsou pro tento okamžik uvedeny termíny „obdržení či přijetí“. V původním návrhu Komise se však lhůty počítaly od okamžiku odeslání oznámení, nikoliv doručení, a ČR jakož i většina střeoevropských zemí argumentovala tím, že příjemci dokumentů mohou být v takovém případě znevýhodněni nestejným časovým prostorem pro realizaci kroků požadovaných v novém nařízení. Na základě toho byl text nového nařízení upraven tak, že v případě zadržení zboží oznámí celní orgány deklarantovi nebo držiteli zboží své rozhodnutí o zadržení zboží do jednoho pracovního dne od zadržení zboží, držiteli práva pak ten samý den nebo poté, co bylo oznámeno deklarantovi nebo držiteli zboží. Toto bylo nakonec v Radě vyjednáno jako jediné konsensuální řešení, neboť dává prostor pro přizpůsobení národní úpravě.

Nová právní úprava EU již zohledňuje potřebu předávání a sdílení informací ze strany celních správ EU a třetích zemí. Je zde přímo zakotveno ustanovení, podle kterého Komise a celní orgány členských států mohou bez narušení příslušných ustanovení o ochraně dat v EU sdílet s příslušnými orgány ve třetích zemích určité údaje a informace, které mají k dispozici. Tyto informace se mohou týkat záchytů zboží porušujícího práva duševního vlastnictví, trendů a informací o rizicích, včetně informací o zboží, které tranzituje přes území EU.

Nové nařízení již na rozdíl od v tomto ohledu nepříliš systémové stávající úpravy neukládá držiteli práva povinnost zavazovat se k náhradě pouze určitých nákladů. Byla přijata filozofie, že vzhledem k tomu, že opatření je činěno na žádost a ve prospěch držitele práva, je vhodné stanovit, že právě držitel práva coby žadatel by měl uhradit veškeré náklady, které celním orgánům při přijímání opatření k vymáhání jeho práv duševního vlastnictví vzniknou. Odpovědnost držitele práva ve vztahu k nákladům je zde tak pojata uceleně bez nutnosti provedení za použití národní právní úpravy. Držitel práva se tedy musí zavázat (a tento závazek bude nově součástí formuláře - žádosti o přijetí opatření) uhradit na žádost celních orgánů všechny náklady, které vznikly celním orgánům nebo jiným stranám jednajícím jménem celních orgánů od okamžiku zadržení zboží, včetně nákladů na skladování zboží a manipulaci s ním, a při použití nápravných opatření, jako je například zničení zboží. Nové nařízení však výslovně hovoří o tom, že tímto ustanovením není dotčeno právo držitele práva vymáhat náhradu škody od

porušovatele nebo jiných osob v souladu s právními předpisy členského státu, kde se zboží nacházelo, tj. kde bylo zadrženo.

Podle mého názoru lze celkově zhodnotit novou celní právní úpravu EU v oblasti vymáhání práv duševního vlastnictví nepochybně jako přínosnou. Kladem je sjednocení věcné stránky problematiky a její zpracování v jednom procesním předpise. Dochází k určitému zpreciznění a tím i do jisté míry zjednodušení již tak podle mého názoru administrativně složitého procesu přijímání a schvalování žádostí o přijetí opatření celními orgány – zde vidím hlavní přínos v existenci systému COPIS. Nová unijní právní úprava stanovením určitých postihů výrazně přitvrdila ve vztahu k neplnění povinností držiteli práv, neboť současná úprava je v tomto ohledu naprosto benevolentní a ztěžuje tím celním orgánům její aplikaci. Pozitivní je rovněž, že fakultativní tzv. zjednodušený postup pro zničení zboží podezřelého z porušení práv duševního vlastnictví byl v novém nařízení upraven jako postup standardní. Nové nařízení umožňuje již výměnu konkrétních informací s třetími zeměmi a může tak dojít k zlepšení spolupráce, a tedy i ve vymáhání práv. Dalším „plusem“ je již jednoznačná specifikace nositelů nákladů nejen za skladování, ale i za zničení. Kvituji, že do nové právní úpravy nebyly zahrnuty dle mého názoru zatěžující prvky pro celní orgány – právo být slyšen, paralelní obchod a nadprodukce. Jen je možná trochu škoda, že nové nařízení se vůbec nedotýká problému, který je zejména ve sféře práv duševního vlastnictví velice aktuální a do budoucna by si nepochybně legislativní úpravu zasloužil - internetové padělatelství a pirátství.